

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
(केंद्रीय विश्वविद्यालय)

बी-04, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र कटवारिया सराय, नई दिल्ली-110016

सत्यापन प्रमाणपत्र

(शुद्ध ब्राह्मी)

1. प्रमाणित किया जाता है कि शास्त्री में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
2. प्रमाणित किया जाता है कि आचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
3. प्रमाणित किया जाता है कि विशिष्टाचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।

विभागाध्यक्ष हस्ताक्षर

नाम: सुदीप कुमार

दिनांक: 20.08.2024

सत्यापित
VERIFIED

कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः) नवदेहली- 110016

प्राकृतभाषा-विभागस्य

संकायः – साहित्यसंस्कृतिसंकायः

सत्र- प्रथम

विभाग – प्राकृत

कक्षा – विशिष्टाचार्य प्रथमवर्ष

क्रेडिट- 4

पत्र – प्रथम

Unit	Course	Course Outcome स्वशास्त्राय विषय एवं शोध् सर्वेक्षण
1	कुमारपालचरितं	अस्मिन् पाठ्यक्रमे अस्यांशस्य निर्धारणस्य उद्देश्यः तत्कालीनप्राकृतस्य वैशिष्ट्यावबोधनमितिहासस्य चावबोधनं वर्तते ।
2	कषायपाहुडं आचार्यगुणधर- विरचितम्	अस्मिन् पाठ्यक्रमे अस्यांशस्य निर्धारणस्य उद्देश्यः तत्कालीनप्राकृतस्य ख्रिस्तपूर्वीय- प्राकृतभाषायाः वैशिष्ट्यावबोधनं वर्तते ।
3	प्राकृत-शोधस्य स्वरूपम्	अस्मिन् क्षेत्रे प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य उद्देश्यः साम्प्रतिके काले प्राकृतभाषायाः क्षेत्रे शोधकार्यस्य वैशिष्ट्यावबोधनं वर्तते ।
4	शोध् सर्वेक्षणं	अस्मिन् क्षेत्रे प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यसर्वेक्षणस्य उद्देश्यः साम्प्रतिके काले प्राकृतभाषायाः क्षेत्रे शोधकार्यस्य सर्वेक्षणं कथं करणीयम् इत्येतेषां वैशिष्ट्यावबोधनं भविष्यति ।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः) नवदेहली- 110016

प्राकृतभाषा-विभागस्य

संकायः – साहित्यसंस्कृतिसंकायः

सत्र- प्रथम

विभाग – प्राकृत

कक्षा – विशिष्टाचार्य प्रथमवर्ष

क्रेडिट- 4

पत्र – द्वितीय

Unit	Course	Course Outcome शोध प्राविधि एवं संगणक विज्ञान
1	शोध् प्राविधि एवं संगणक विज्ञान	अस्मिन् क्षेत्रे प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यप्राविधीनां उद्देश्यः साम्प्रतिके काले प्राकृतभाषायाः क्षेत्रे शोधकार्यस्य समीचीनप्राविधीनां ज्ञानं विधाय संगणकद्वारा तस्य सारल्यं कथं करणीयम् इत्येतेषां वैशिष्ट्यावबोधनं भविष्यति ।
2	शोध् प्राविधि	अस्मिन् क्षेत्रे प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यप्राविधीनां उद्देश्यः साम्प्रतिके काले प्राकृतभाषायाः क्षेत्रे शोधकार्यस्य समीचीनप्राविधीनां ज्ञानं विधाय संगणकद्वारा तस्य सारल्यं कथं करणीयम् इत्येतेषां वैशिष्ट्यावबोधनं भविष्यति ।
3	शोध-प्राविधिः एवं संगणक-विज्ञानम्	अस्मिन् क्षेत्रे प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यप्राविधीनां उद्देश्यः साम्प्रतिके काले प्राकृतभाषायाः क्षेत्रे शोधकार्यस्य समीचीनप्राविधीनां ज्ञानं विधाय तेषां प्रयोगस्यावबोधनं भविष्यति ।
4	संगणक विज्ञानं	अस्मिन् क्षेत्रे प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य कृते संगणकप्रयोगद्वारा तस्य सारल्यं कथं करणीयम् इत्यस्य वैशिष्ट्यावबोधनं भविष्यति ।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः) नवदेहली- 110016

प्राकृतभाषा-विभागस्य

संकायः – साहित्यसंस्कृतिसंकायः

सत्र- द्वितीय

विभाग – प्राकृत

कक्षा – विशिष्टाचार्य प्रथमवर्ष

क्रेडिट- 4

पत्र – प्रथम

Unit	Course	Course Outcome स्वशास्त्राय विषय
1	रम्भामंजरी	अस्मिन् पाठ्यक्रमे अस्य ग्रन्थस्य निर्धारणस्य उद्देश्यः तत्कालीनप्राकृतानां वैशिष्ट्यावबोधनं वर्तते।
2	चण्डकृत प्राकृतलक्षणा- भिधान-प्राकृतव्याकरणम्	अस्मिन् पाठ्यक्रमे अस्य ग्रन्थस्य निर्धारणस्य उद्देश्यः तत्कालीनप्राकृतानां वैशिष्ट्यावबोधनं वर्तते।
3	आचार्यहेमचन्द्र-विरचितं प्राकृत-व्याकरणम्	अस्मिन् पाठ्यक्रमे अस्य ग्रन्थस्य निर्धारणस्य उद्देश्यः आचार्यहेमचन्द्रस्य युगं यावत् समागतानां प्राकृतव्याकरणस्य वैशिष्ट्यावबोधनं वर्तते।
4	अपभ्रंश-अंशाः	अस्मिन् पाठ्यक्रमे एतेषामपभ्रंशांशानां निर्धारणस्य उद्देश्यः प्राकृतभाषाविकासक्रमे अपभ्रंशयुगं यावत् समागतानां प्राकृतभाषायाः विकासस्य वैशिष्ट्यावबोधनं वर्तते।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः) नवदेहली- 110016

प्राकृतभाषा-विभागस्य

संकायः – साहित्यसंस्कृतिसंकायः

सत्र- द्वितीय

विभाग – प्राकृत

कक्षा – विशिष्टाचार्य प्रथमवर्ष

क्रेडिट- 4

पत्र – द्वितीय

Unit	Course	Course Outcome पाण्डुलिपिविज्ञान एवं संगणक विज्ञान
1	प्राकृत-पाण्डुलिपीनां परिचयः	अस्मिन् पाठ्यक्रमे प्राकृतभाषायाः पाण्डुग्रन्थानां स्रोतभूतानि पाण्डुग्रन्थागाराणि छात्राः ज्ञास्यन्ति तथा च पाण्डुग्रन्थगारेभ्यः ग्रन्थानां प्रति-छायाप्रति-ईकॉपी-- इत्यादीनामुपलब्धिः कथं भविष्यति इत्यस्य वैशिष्ट्यावबोधनं भवति।
2	ग्रन्थसूचीकरणस्य परिचयः	ग्रन्थानां सूचीकरणक्रमे अनेन ते ग्रन्थानां वर्गीकरणं ज्ञास्यन्ति, यथा- मूलग्रन्थाः, शोधग्रन्थाः, पाण्डुग्रन्थाः, ग्रन्थेष्वध्यायः, कोशग्रन्थाः, शोधपत्रिकाः, सामान्यपत्रिकाः, ई-सूचना-मञ्चानि चेत्यादयः।
3	शोध-प्रविधिः एवं संगणक- विज्ञानम्	अस्मिन् क्षेत्रे प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य कृते संगणकप्रयोगद्वारा तस्य सारल्यं कथं करणीयम् इत्यस्य वैशिष्ट्यावबोधनं भविष्यति।
4	संगणक विज्ञानं	अनेन विधिना छात्राः स्वीय-लघुशोधप्रबन्धस्य संगणकयन्त्रमाध्यमेन सूचना-प्रौद्योगिकी-माध्यमेन च साम्प्रतिकीमुपस्थापनाप्रक्रियां विज्ञाय भाविसूचनाप्रौद्योगिकी-क्षेत्रे वैश्विकपटले स्वीयशोधकार्यं प्रस्तौस्यन्ति।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः) नवदेहली- 110016

प्राकृतभाषा-विभागस्य

संकायः – साहित्यसंस्कृतिसंकायः

सत्र- द्वितीय

विभाग – प्राकृत

कक्षा – विशिष्टाचार्य प्रथमवर्ष

क्रेडिट- 4

पत्र – तृतीय

Unit	Course	Course Outcome लघु शोध प्रबन्ध और उसका संगणकीय उपस्थापन
1	लिखित लघु शोध प्रबन्ध	अनेन पाठ्यक्रमेण छात्राः लघुशोधप्रबन्धस्य संक्षिप्तिकानिर्माणविधिज्ञानं भवति तथा च सामग्रीसंकलनं कथं भविष्यति-इत्यस्य वैशिष्ट्यावबोधनं भवति।
2	लिखित लघु शोध प्रबन्ध	अनेन पाठ्यक्रमेण छात्राः लघुशोधप्रबन्धस्य संक्षिप्तिकानिर्माणविधिज्ञानं भवति तथा च सामग्रीसंकलनं कथं भविष्यति-इत्यस्य वैशिष्ट्यावबोधनं भवति।
3	संगणकीय-उपस्थापनम्	अनेन विधिना छात्राः स्वीय-लघुशोधप्रबन्धस्य संगणकयन्त्रमाध्यमेन सूचना-प्रौद्योगिकी-माध्यमेन च साम्प्रतिकीमुपस्थापनाप्रक्रियां विज्ञाय भाविसूचनाप्रौद्योगिकी-क्षेत्रे वैश्विकपटले स्वीयशोधकार्यं प्रस्तौस्यन्ति।
4	मौखिकी परीक्षा	मौखिकी-परीक्षायाः उपक्रमे सर्वप्रथमं लघुशोधप्रबन्धनिर्मातारः छात्राः स्वीयलघुशोधप्रबन्धस्य आद्योपान्तालोडनं समीक्षणञ्च कुर्वन् निश्चिन्वन्ति यदयं लघुशोधप्रबन्धः कथं समीचीनः वर्तते, कैः बिन्दुभिः अस्य लघुशोधप्रबन्धस्य शोधपरकता च ते साधयिष्यन्ति इति।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः) नवदेहली- 110016

प्राकृतभाषा-विभागस्य

संकायः – साहित्यसंस्कृतिसंकायः

सत्र- प्रथम

विभाग – प्राकृत

कक्षा – विशिष्टाचार्य प्रथमवर्ष

क्रेडिट- 4

पत्र – प्रथम

Unit	Course	अधिगम परिणाम (Learning Outcome) स्वशास्त्राय विषय एवं शोध् सर्वेक्षण
1	कुमारपालचरितं	अस्य ग्रन्थस्य निर्धारितांशस्य शिक्षणेन छात्राः राज्ञः कुमारपालस्य विषये लेखकस्य च विषये अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
2	कषायपाहुडं आचार्यगुणधर- विरचितम्	अस्य ग्रन्थस्य निर्धारितांशस्य शिक्षणेन छात्राः पठितांशस्य विषये लेखकस्य च विषये अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
3	प्राकृत-शोधस्य स्वरूपम्	अस्य कार्यस्य शिक्षणेन छात्राः प्राकृतभाषासाहित्ययोः शोध-विषये अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
4	शोध् सर्वेक्षणं	अस्य कार्यस्य शिक्षणेन छात्राः प्राकृतभाषासाहित्ययोः शोध-विषये के-के क्षेत्राः कुतश्चान्वेषणीयाः -- इत्येतेषु शोधार्थिनः अभिज्ञाः भविष्यन्ति।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः) नवदेहली- 110016

प्राकृतभाषा-विभागस्य

संकायः – साहित्यसंस्कृतिसंकायः

सत्र- प्रथम

विभाग – प्राकृत

कक्षा – विशिष्टाचार्य प्रथमवर्ष

क्रेडिट- 4

पत्र – द्वितीय

Unit	Course	अधिगम परिणाम (Learning Outcome) शोध प्राविधि एवं संगणक विज्ञान
1	शोध् प्राविधि एवं संगणक विज्ञान	अस्य कार्यस्य शिक्षणेन छात्राः प्राकृतभाषासाहित्ययोः शोध-विषये काः काः शोधप्राविधयः प्रयोक्तव्याः तथा च संगणकस्य सदुपयोगः तद्धिताय कथं विधातव्यः इत्येतेभ्यः शोधार्थिनः अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
2	शोध् प्राविधि	अस्य कार्यस्य शिक्षणेन छात्राः प्राकृतभाषासाहित्ययोः शोध-विषये के-के क्षेत्राः कुतश्चान्वेषणीयाः -- इत्येतेषु शोधार्थिनः अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
3	शोध-प्राविधिः एवं संगणक-विज्ञानम्	अस्य कार्यस्य शिक्षणेन छात्राः प्राकृतभाषासाहित्ययोः शोध-विषये काः काः शोधप्राविधयः प्रयोक्तव्याः तथा च संगणकस्य सदुपयोगः तद्धिताय कथं विधातव्यः इत्येतेभ्यः शोधार्थिनः अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
4	संगणक विज्ञानं	अस्य कार्यस्य शिक्षणेन छात्राः प्राकृतभाषासाहित्ययोः शोध-विषये गणकस्य सदुपयोगः तद्धिताय कथं विधातव्यः इत्येतेषु शोधार्थिनः अभिज्ञाः भविष्यन्ति।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः) नवदेहली- 110016

प्राकृतभाषा-विभागस्य

संकायः – साहित्यसंस्कृतिसंकायः

सत्र- द्वितीय

विभाग – प्राकृत

कक्षा – विशिष्टाचार्य प्रथमवर्ष

क्रेडिट- 4

पत्र – प्रथम

Unit	Course	अधिगम परिणाम (Learning Outcome) स्वशास्त्राय विषय
1	रम्भामंजरी	अस्य ग्रन्थस्य निर्धारितांशस्य शिक्षणेन छात्राः पठितांशस्य विषये लेखकस्य च विषये अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
2	चण्डकृत प्राकृतलक्षणा- भिधान-प्राकृतव्याकरणम्	अस्य ग्रन्थस्य निर्धारितांशस्य शिक्षणेन छात्राः पठितांशस्य विषये लेखकस्य च विषये अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
3	आचार्यहेमचन्द्र-विरचितं प्राकृत-व्याकरणम्	अस्य ग्रन्थस्य निर्धारितांशस्य शिक्षणेन छात्राः पठितांशस्य विषये लेखकस्य च विषये अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
4	अपभ्रंश-अंशाः	अस्मिन् पत्रे निर्धारितानामपभ्रंशवाङ्मयस्यांशानां शिक्षणेन छात्राः पठितांशस्य विषये लेखकस्य च विषये अभिज्ञाः भविष्यन्ति।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः) नवदेहली- 110016

प्राकृतभाषा-विभागस्य

संकायः – साहित्यसंस्कृतिसंकायः

सत्र- द्वितीय

विभाग – प्राकृत

कक्षा – विशिष्टाचार्य प्रथमवर्ष

क्रेडिट- 4

पत्र – द्वितीय

Unit	Course	अधिगम परिणाम (Learning Outcome) पाण्डुलिपिविज्ञान एवं संगणक विज्ञान
1	प्राकृत-पाण्डुलिपीनां परिचयः	अस्मिन् पत्रे छात्राः प्राकृतभाषायाः पाण्डुग्रन्थानां विषये अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
2	ग्रन्थसूचीकरणस्य परिचयः	अनेन ज्ञानेन छात्राः शोधकार्येषु परिशिष्टे पादटिप्पणीसु च उद्धृतग्रन्थानामुल्लेखः कथं कार्यः?-- इत्यनेनावबुद्धाः भविष्यन्ति।
3	शोध-प्रविधिः एवं संगणक- विज्ञानम्	अस्य कार्यस्य शिक्षणेन छात्राः प्राकृतभाषासाहित्ययोः शोध-विषये काः काः शोधप्रविधयः प्रयोक्तव्याः तथा च संगणकस्य सदुपयोगः तद्धिताय कथं विधातव्यः इत्येतेभ्यः शोधार्थिनः अभिज्ञाः भविष्यन्ति।
4	संगणक विज्ञानं	अस्य कार्यस्य शिक्षणेन छात्राः प्राकृतभाषासाहित्ययोः शोध-विषये गणकस्य सदुपयोगः तद्धिताय कथं विधातव्यः इत्यनेन शोधार्थिनः अभिज्ञाः भविष्यन्ति।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रियविश्वविद्यालयः) नवदेहली- 110016

प्राकृतभाषा-विभागस्य

संकायः – साहित्यसंस्कृतिसंकायः

सत्र- द्वितीय

विभाग – प्राकृत

कक्षा – विशिष्टाचार्य प्रथमवर्ष

क्रेडिट- 4

पत्र – तृतीय

Unit	Course	अधिगम परिणाम (Learning Outcome) लघु शोध प्रबन्ध और उसका संगणकीय उपस्थापन
1	लिखित लघु शोध प्रबन्ध	अनेन छात्राः लघुशोधप्रबन्धलेखनस्य विषयचयनं तस्य सार्थक्यञ्च ज्ञास्यन्ति।
2	लिखित लघु शोध प्रबन्ध	अनेन छात्राः लघुशोधप्रबन्धलेखनस्य विषयचयनं तस्य सार्थक्यञ्च ज्ञास्यन्ति।
3	संगणकीय-उपस्थापनम्	अनेन विधिना छात्राः स्वीय-लघुशोधप्रबन्धस्य संगणकयन्त्रमाध्यमेन सूचना-प्रौद्योगिकी-माध्यमेन च साम्प्रतिकीमुपस्थापनाप्रक्रियां ज्ञास्यन्ति।
4	मौखिकी परीक्षा	लघुशोधप्रबन्धनिर्मातारः छात्राः येन-केनापि प्रकारेण स्वीयलघुशोधप्रबन्धं संपूर्य प्रस्तुवन्ति, तदा विश्वविद्यालयस्येदं दायित्वं भवति यदयं शोधप्रबन्धः स्वीयं सार्थक्यं वहति न वा? एतदर्थमेवेयं मौखिकी-परीक्षायाः प्रक्रिया अनुष्ठिता जायते।

श्रीलालबहादुरशास्त्री-राष्ट्रीय-संस्कृत-विश्वविद्यालयम्

प्राकृतभाषा-विभागस्य

NAAC Accreditation कृते आवश्यकम् कार्यक्रम-विशिष्ट-परिणाम-सूचकपत्रम्

विशिष्टाचार्य-पाठ्यक्रम-कार्यक्रमः--

प्राकृतभाषा-विभागे सञ्चालित विशिष्टाचार्य-पाठ्यक्रमस्य कार्यक्रम-परिणामादीनां विवरणम्:--

PSO1. प्राकृत-वाङ्मयस्य विकासे जैनाचार्याणां योगदानेन तेषां प्रतिभया च ते अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO2. प्राकृत-वाङ्मयस्य विकासे ख्रिस्तपूर्वीय-जैनाचार्याणां योगदानेन तेषां प्रतिभया च ते अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO3. प्राकृतभाषायाः तस्याः वाङ्मयस्य च शोधक्षेत्रे अस्य विषयस्य हितार्थं अप्रकाशितपाण्डुग्रन्थानां अस्पृष्टविषयाणाञ्च निर्धारणं भविष्यति तथा चैतेषां योगदानेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO4. प्राकृतभाषायाः तस्याः वाङ्मयस्य च शोधक्षेत्रे अस्य विषयस्य हितार्थं अप्रकाशितपाण्डुग्रन्थानां अस्पृष्टविषयाणाञ्च निर्धारणं कथं कुर्यादिति ज्ञात्वा चैतेषां महत्त्वेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO5. प्राकृतभाषायाः तस्याः वाङ्मयस्य च शोधक्षेत्रे अस्य विषयस्य हितार्थं अप्रकाशितपाण्डुग्रन्थानां अस्पृष्टविषयाणाञ्च शोधसम्पादनार्थं प्रविधीनां संगणकस्य च सदुपयोगः कथं कुर्यादिति ज्ञात्वा चैतेषां महत्त्वेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO6. प्राकृतभाषायाः तस्याः वाङ्मयस्य च शोधक्षेत्रे अस्य विषयस्य हितार्थं अप्रकाशितपाण्डुग्रन्थानां अस्पृष्टविषयाणाञ्च निर्धारणं कथं कुर्यादिति ज्ञात्वा चैतेषां महत्त्वेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO7. प्राकृतभाषायाः तस्याः वाङ्मयस्य च शोधक्षेत्रे अस्य विषयस्य हितार्थं अप्रकाशितपाण्डुग्रन्थानां अस्पृष्टविषयाणाञ्च शोधसम्पादनार्थं प्रविधीनां संगणकस्य च सदुपयोगः कथं कुर्यादिति ज्ञात्वा चैतेषां महत्त्वेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO8. प्राकृतभाषायाः तस्याः वाङ्मयस्य च शोधक्षेत्रे अस्य विषयस्य हितार्थं अप्रकाशितपाण्डुग्रन्थानां अस्पृष्टविषयाणाञ्च शोधसम्पादनार्थं प्रविधीनां सदुपयोगः कथं कुर्यादिति ज्ञात्वा चैतेषां महत्त्वेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO9. प्राकृतभाषायाः तस्याः वाङ्मयस्य च शोधक्षेत्रे अप्रकाशितपाण्डुग्रन्थानां अस्पृष्टविषयाणाञ्च शोधसम्पादनार्थं संगणकस्य सदुपयोगः कथं कुर्यादिति ज्ञात्वा चास्य महत्त्वेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO10. प्राकृत-वाङ्मयस्य विकासे सट्टक-वाङ्मयस्य योगदानेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO11. प्राकृत-वाङ्मयस्य विकासे व्याकरण-वाङ्मयस्य योगदानेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO12. प्राकृत-वाङ्मयस्य विकासे आचार्यहेमचन्द्रस्य व्याकरण-वाङ्मये योगदानेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO13. प्राकृत-वाङ्मयस्य विकासे अपभ्रंशभाषायाः प्राकृतभाषा-वाङ्मये योगदानेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति।

PSO14. प्राकृत-वाङ्मयस्य प्राकृतवाङ्मयस्य अद्यावधि-अप्रकाशित-अननूदित-असमीक्षित-पाण्डुग्रन्थाणां मूलपाठानामनुवादविधिं विज्ञाय प्राकृतभाषा-वाङ्मयस्य शोधार्थं अग्रसराः भविष्यन्ति ।

PSO15. अनेन पत्रस्य ज्ञानेन छात्राः वर्गीकृतरूपेण प्रदत्तविवरणेन स्वीयप्रस्तुतेः सार्थक्यं समीचीनत्वञ्च ज्ञापयिष्यन्ति ।

PSO16. प्राकृतभाषायाः तस्याः वाङ्मयस्य च शोधक्षेत्रे अस्य विषयस्य हितार्थं अप्रकाशितपाण्डुग्रन्थानां अस्पृष्टविषयाणाञ्च शोधसम्पादनार्थं प्रविधीनां संगणकस्य च सदुपयोगः कथं कुर्यादिति ज्ञात्वा चैतेषां महत्त्वेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति ।

PSO17. प्राकृतभाषायाः तस्याः वाङ्मयस्य च शोधक्षेत्रे अप्रकाशितपाण्डुग्रन्थानां अस्पृष्टविषयाणाञ्च शोधसम्पादनार्थं संगणकस्य सदुपयोगः कथं कुर्यादिति ज्ञात्वा चास्य महत्त्वेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति ।

PSO18. प्राकृतभाषायाः तस्याः वाङ्मयस्य च शोधक्षेत्रे अस्य विषयस्य हितार्थं अप्रकाशितपाण्डुग्रन्थानां अस्पृष्टविषयाणाञ्च शोधसम्पादनार्थं प्रविधीनां संगणकस्य च सदुपयोगः कथं कुर्यादिति ज्ञात्वा चैतेषां महत्त्वेन छात्राः अधिगताः भविष्यन्ति ।

PSO19. अनेन हि विशिष्टाचार्यस्य छात्राः लघुशोधप्रबन्धलेखनस्य कार्यं विधाय भाविशोधस्य कृते सन्नद्धाः सन् प्राकृतभाषा-वाङ्मयस्य शोधार्थं अग्रसराः भविष्यन्ति ।

PSO20. अनेन हि विशिष्टाचार्यस्य छात्राः लघुशोधप्रबन्धलेखनस्य कार्यं विधाय भाविशोधस्य कृते सन्नद्धाः सन् प्राकृतभाषा-वाङ्मयस्य शोधार्थं अग्रसराः भविष्यन्ति ।

PSO21. अनेन विधिना छात्राः स्वीय-लघुशोधप्रबन्धस्य संगणकयन्त्रमाध्यमेन सूचना-प्रौद्योगिकी-माध्यमेन च साम्प्रतिकीमुपस्थापनाप्रक्रियां विज्ञाय शोधछात्राः प्राकृतभाषासाहित्ययोः वैश्विकपटले समुपस्थितिं महत्त्वञ्च प्रस्तौष्यन्ति ।

PSO22. अस्यां प्रक्रियायां ये परामर्शाः वाक्परीक्षकैः दीयन्ते, तेषां प्रति सावधानीभूय ते तेषां समाधानमवधार्य आगामीशोधकार्यस्य दिशं निर्धारयन्ति । एवमविधिना मौखिकी-परीक्षायाः सार्थक्यं भवति ।

श्रीलालबहादुरशास्त्री-राष्ट्रीय-संस्कृत-विश्वविद्यालयम्

प्राकृतभाषा-विभागस्य

NAAC Accreditation कृते आवश्यकम् कार्यक्रम-विशिष्ट-परिणाम-सूचकपत्रम्

विशिष्टाचार्य-पाठ्यक्रम-कार्यक्रमः--

प्राकृतभाषा-विभागे सञ्चालित विशिष्टाचार्य-पाठ्यक्रमस्य कार्यक्रम-परिणामादीनां विवरणम्:--

- PO 1.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन आचार्यहेमचन्द्रस्य विशिष्टप्रतिपादनशैल्या अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 2.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन आचार्यगुणधरस्य विशिष्टप्रतिपादनशैल्या अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 3.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य वैशिष्ट्येन अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 4.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य सर्वेक्षणस्य वैशिष्ट्येन अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 5.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य प्रविधीनां तत्साधनाय च संगणकस्य वैशिष्ट्येन अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 6.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य सर्वेक्षणस्य वैशिष्ट्येन अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 7.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य प्रविधीनां तत्साधनाय च संगणकस्य वैशिष्ट्येन अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 8.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य प्रविधीनां वैशिष्ट्येन अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 9.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य साधनाय संगणकस्य वैशिष्ट्येन अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 10.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन ग्रन्थकारस्य विशिष्टप्रतिपादनशैल्या अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 11.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन ग्रन्थकारस्य विशिष्टप्रतिपादनशैल्या अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 12.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन ग्रन्थकारस्य आचार्यहेमचन्द्रस्य विशिष्टप्रतिपादनशैल्या अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 13.** विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन अपभ्रंशभाषायाः वाङ्मयस्य विशिष्टप्रतिपादनशैल्या अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 14.** अनेन हि विशिष्टाचार्यस्य छात्राः प्राकृतभाषायाः पाण्डुग्रन्थानां स्रोतभूतानि पाण्डुग्रन्थागाराणि जानन् पाण्डुग्रन्थानां पाठ-सम्पादनविधिं परिज्ञाय तेषां ग्रन्थानां (प्राकृतवाङ्मयस्य अद्यावधि-अप्रकाशित-अननूदित-असमीक्षित-पाण्डुग्रन्थाणां) विषये अभिज्ञाः सन् भाविशोधदिशः अभिगता भविष्यन्ति।
- PO 15.** अनेन पत्रेण छात्राः उपर्युक्त-विवरणाङ्कन-वैशिष्ट्येनापि अभिज्ञाः सन् स्वीये लघुशोधप्रबन्धे तेषां समीचीनोपयोगं करिष्यन्ति।

PO 16. विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य साधनाय संगणकस्य वैशिष्ट्येन अभिगता भविष्यन्ति।

PO 17. विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य साधनाय संगणकस्य वैशिष्ट्येन अभिगता भविष्यन्ति।

PO 18. अनेन हि विशिष्टाचार्यस्य छात्राः लघुशोधप्रबन्धलेखनस्य क्रमवैशिष्ट्यं व्यवस्थापनञ्च परिज्ञाय तेषां विषये अभिज्ञाः सन् भाविशोधदिशः अभिगता भविष्यन्ति।

PO 19. अनेन हि विशिष्टाचार्यस्य छात्राः लघुशोधप्रबन्धलेखनस्य क्रमवैशिष्ट्यं व्यवस्थापनञ्च परिज्ञाय तेषां विषये अभिज्ञाः सन् भाविशोधदिशः अभिगता भविष्यन्ति।

PO 20. अनेन विधिना छात्राः स्वीय-लघुशोधप्रबन्धस्य संगणकयन्त्रमाध्यमेन सूचना-प्रौद्योगिकी-माध्यमेन च साम्प्रतिकीमुपस्थापनाप्रक्रियां विज्ञाय शोधछात्राः वैश्विकपटले अन्तर्जाले समुपलब्धशोधकार्याणामध्ययनं विश्लेषणञ्च व विधाय स्वीय-लघुशोधप्रबन्धं समुन्नतं करिष्यन्ति।

PO 21. विशिष्टाचार्यस्य छात्राः अस्याध्ययनेन प्राकृतभाषासाहित्ययोश्च क्षेत्रे शोधकार्यस्य साधनाय संगणकस्य वैशिष्ट्येन अभिगता भविष्यन्ति।

PO 22. अनया प्रक्रियया ते छात्राः स्वीयलघुशोधप्रबन्धस्य वैशिष्ट्यम् न्यूनत्वञ्च परिज्ञाय तस्य भावि-कार्यस्य कृते समाधानानि निश्चिन्वन्ति। सङ्कलयन्ति च।